

trekken, veel eenvoudiger en doeltreffender; daarbij heeft men geen zorgen om de touwen en heeft men een goede controle over het ontspannen zijn van de benen, enzovoort, want alleen dan zal de vrouw de benen goed naar zich toe kunnen trekken. Houdt de methode van collega Gerritsen in, dat men zes meter touw en twee ringen in de verlostas bij zich moet hebben? Het is te denken dat voor dit touw en deze ringen in verlostas noch in sterilisator plaats is.

J. F. Burger, 's-Gravenhage

Ter geruststelling kan ik collega Burger antwoorden: 1 dat het gewicht der zwangere het afglijden naar het voeteneind belet; 2 beensteunen niet worden gebruikt; 3 de ringen blijvend worden vastgehouden door de vrouw; 4 ringen en touw, klein opgerold, wis en zeker in zijn verlostas passen; 5 sterilisatie van deze attributen niet nodig is (men steriliseert immers ook het bed niet, waarop de kraamvrouw ligt, noch bijvoorbeeld de kleding van verpleegster en arts); 6 een oordeel over twee methoden alleen is toegestaan als men ze beide kent en toepast.

H. G. Gerritsen, Breda

Bekendmakingen

BOERHAAVE-CURSUS

KLINISCHE ENDOCRINOLOGIE

De Boerhaave-cursussen voor voortgezet medisch onderwijs houden op 6, 7 en 8 juni a.s. een cursus over „Enkele onderwerpen uit de klinische endocrinologie”. Op de eerste dag van deze cursus, bedoeld voor internisten, huisartsen, kinderartsen en klinische chemici, wordt behandeld het gewicht en de samenstelling van het lichaam. Dienaangaande spreekt A. Querido, Leiden, over het calorisch evenwicht van het organisme, P. S. Blom, Den Haag, over kliniek en therapie van vetzucht, J. de Graeff, Leiden, over anorexia nervosa en de gevolgen voor het organisme, A. A. H. Kassenaar, Leiden, behandelt de vraag of de anabole werking van een steroid is te scheiden van de androgene werking, A. Haak, Leiden, spreekt over weefselvernieuwing en groei, J. J. van Gemund,

Leiden, over psychologische waarnemingen bij onvoldoende lengtegroei, H. H. van Gilderden, Leiden, over diabetes insipidus bij kinderen en vervolgens bespreekt J. J. van der Werff ten Bosch, Leiden, de klinisch-endocrinologische stoornissen bij afwijkingen van de chromosomen, A. J. te Rijdt, Hengelo, de resultaten van de behandeling van het adrenogenitaal syndroom, A. Haak, de diagnostiek van de bijnierschorsinsufficiëntie en mej. J. Terpstra, Leiden, de gevolgen van insuline-overdosering bij de behandeling van diabetes mellitus. Discussies, lunch- en theepauze wisselen deze voordrachten af.

Op de tweede dag wordt aandacht geschonken aan de ziekte van Cushing: D. Smeenk, Leiden, spreekt over het klassieke klinische beeld, A. Querido over de moeilijkheden bij de beoordeling van het klinische beeld, A. J. Moolenaar, Leiden, over de betekenis van de totale bepaling van urinesteroiden, W. S. Cost, Den Haag, over de betekenis van het urine-steroiden-patroon, A. P. van Seters, Leiden, over de bepaling van de cortisonproductie en A. A. H. Kassenaar over de invloed van cortison op de eiwitstofwisseling.

Op de middag van deze tweede dag zijn de voordrachten gericht op de ziekte van Recklinghausen, te weten van D. Smeenk over de klinische verschijnselen en van J. van der Sluys Veer, Leiden, over moderne onderzoeksmethoden en van H. Muller, Leiden, over de behandeling. In het tweede deel van de middag worden enige aspecten van stoornissen in de schildklieractiviteit besproken: A. Querido behandelt de oogverschijnselen van schildklierziekten, J. J. van de Sluys Veer de verlamingsverschijnselen bij hyperthyreoïdie, J. C. Choufour, Leiden, de behandeling van hypothyreoïdie bij kinderen en L. van Beugen, Amsterdam, het myxoedeem coma.

Op zaterdag is er nog een ochtendbijeenkomst met voordrachten van H. L. Sheehan, Liverpool, over pathology and mechanism of post-partum hypopituitarism en van S. E. de Jongh, Leiden, over de hormonale regulatie van de gonadotropie functies van de hypofyse.

Voor deze cursus, onder leiding van A. Querido, D. Smeenk en J. J. van der Werff ten Bosch, worden aanmeldingen ingewacht vóór 1 juni a.s. bij het secretariaat der Boerhaave-cursussen, Academisch Ziekenhuis te Leiden. Over deze cursus, waarvoor het inschrijfgeld f 40,— bedraagt, verstrekt dit secretariaat inlichtingen (telefoon 01710-57222, toestel 696).

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

IN MEMORIAM DR JAN WILLEM BRUINS

Op 2 april overleed plotseling Dr J. W. Bruins, huisarts te Deventer, terwijl hij een vergadering van de Gezondheidsraad bijwoonde. Hij was nog slechts 58 jaar.

Na zijn geneeskundige studie te Utrecht vestigde Bruins zich in 1931 te Deventer, waar hij een grote huisartspraktijk opbouwde. Naast zijn praktijk voelde hij zich zeer aangetrokken tot het wetenschappelijk onderzoek, dat een bekroning vond in zijn promotie in 1943 op het proefschrift „Kinderen van schizophrene ouders”.

Sindsdien werd Bruins zozeer gegrepen door de antropogenetica, dat hij met Waardenburg een der grote promotors werd van dit vooral in Nederland zo achtergebleven deel van de medische wetenschap. Tal van publikaties onder meer over huwelijkskeus en nageslacht en tweelingonderzoek zagen het licht. Daarnaast was Bruins ook op organisatorisch terrein een stuwende kracht. Sinds de oprichting in 1949 is hij secretaris van de Nederlandse Antropogenetische Vereniging geweest. Tevens was hij lid van de commissie voor antropogenetica van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen en van de commissie van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, die de problemen rondom de kunstmatige inseminatie bij de mens bestudeerde. Ook was hij curator van de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Bij alle wetenschappelijke belangstelling bleef Bruins toch

in de eerste plaats een uitermate praktisch mens. Om de antropogenetica dichter bij het publiek te brengen en meer gegevens over tweelingen te verzamelen, richtte hij in 1959 de Vereniging van Tweelingen op en organiseerde hij congressen voor tweelingen, waarbij hij zowel aan de wetenschap als aan de gezelligheid een ruime plaats toebedeelde.

Met Bruins is een collega-huisarts van bijzonder formaat en karakter heengegaan. Zijn wetenschappelijke activiteiten beschouwde hij als een hobby. Maar zijn voornaamste taak bleef toch de huispraktijk. Door zijn toewijding en rust heeft hij vele patiënten in hun lichamelijke en geestelijke nood kunnen helpen. Hij werd daarbij gesteund door een diep christelijke levensovertuiging, maar ook door een groot gevoel voor humor en een open oog voor praktische problemen.

Het behoeft geen betoog, dat Bruins, die de zorg van zijn praktijk wist te combineren met wetenschapsbeoefening, het Nederlands Huisartsen Genootschap van de oprichting af een warm hart toedroeg. Met adviezen, recensies en publikaties heeft hij ook de zaak van het N.H.G. gediend.

Ondanks zijn vele werkzaamheden was Bruins een voorbeeldig huisvader die door zijn verscheiden een grote leegte in zijn gezin heeft achtergelaten. Het geloof en de steun van de vele vrienden mogen zijn vrouw en kinderen sterken in deze moeilijke dagen.

Delft, april 1963.

Dr. B. J. M. Aulbers